

**ULIKAN SÉMIOTIK
DINA NOVÉL *DÉNG* KARANGAN GODI SUWARNA
PIKEUN BAHAN PANGAJARAN MACA NOVÉL DI KELAS XI SMA¹**

Debbi Puspita Sari²

ABSTRAK

Ieu panalungtikan dikasangukungan ku kurangna minat maca masarakat Sunda, utamana siswa, kana karya sastra Sunda hususna novél. Tujuan tina ieu panalungtikan pikeun maluruh unsur-unsur tanda (sémiotik) anu aya dina novél *Deng* karangan Godi Suwarna, anu satuluyna dilarapkeun dina bahan pangajaran novél di sakola. Ieu panalungtikan kaasup kana panalungtikan kualitatif. Anapon métode anu digunakeunana nyaéta métode déskriptif-analisis. Dina ngumpulkeun jeung ngolah data, digunakeun téhnik talaah pustaka, analisis, jeung interprétasi. Hasil tina ieu panalungtikan nyaéta: (1) unsur-unsur tanda (sémiotik) anu kapaluruh ngawengku ikon, indéks, jeung simbol; ikon anu kapaluruh réréana patali jeung barang anu aya di sabudeureun hirup kumbuhna para tokoh; indéks anu kapaluruh réréana patali jeung rasa hususna rasa kasedih; simbolna mah réa anu patali jeung istilah dina kahirupan urang Sunda; (2) unsur-unsur tanda (sémiotik) anu kapaluruh dilarapkeun kana bahan ajar jeung évaluasi pangajaran. Kacindekanana, unsur-unsur sémiotik anu kapaluruh dina novél *Déng* téh saluyu pikeun dijadikeun alternatif bahan pangajaran maca novél di kelas XI SMA.

Kecap Galeuh: *sémiotik, novél, bahan pangajaran.*

¹ Skripsi nu diaping ku Bapa Dr. Dedi Koswara, M.Hum., jeung Ibu Dr. Retty Isnendes, M.Hum.

² Mahasiswa Departemen Pendidikan Bahasa Daerah FPBS UPI 2013

**KAJIAN SEMIOTIK
DALAM NOVEL *DÉNG* KARANGAN GODI SUWARNA
SEBAGAI BAHAN PEMBELAJARAN MEMBACA NOVEL DI KELAS XI
SMA³**

Debbi Puspita Sari⁴

ABSTRAK

Penelitian ini dilatarbelakangi oleh kurangnya minat membaca masyarakat Sunda, terutama siswa, terhadap karya sastra Sunda, khususnya novel. Penelitian ini bertujuan untuk menganalisis unsur-unsur tanda (semiotik) yang terdapat dalam cerita novel *Déng* karangan Godi Suwarna, yang selanjutnya dijadikan alternatif bahan pembelajaran novel di sekolah. Penelitian ini merupakan penelitian kualitatif dengan menggunakan metode deskriptif-analisis. Adapun teknik yang digunakan dalam mengumpulkan dan mengolah data yaitu teknik telaah pustaka, analisis, dan interpretasi. Hasil dari penelitian ini adalah (1) ditemukannya unsur-unsur tanda (semiotik) yang meliputi ikon, indeks, dan simbol; ikon yang dominan muncul adalah ikon yang berkaitan dengan barang yang terdapat dalam kehidupan para tokoh; indeks yang dominan muncul adalah indeks yang berkaitan dengan perasaan terutama rasa sedih yang dialami para tokoh; simbol yang dominan muncul adalah simbol yang berkaitan dengan istilah yang terdapat dalam kehidupan masyarakat Sunda; (2) unsur-unsur tanda (semiotik) dijadikan alternatif sebagai bahan dan evaluasi pembelajaran. Kesimpulannya, unsur-unsur semiotik yang ditemukan dalam novel *Déng* dapat dijadikan alternatif bahan pembelajaran membaca novel yang sesuai bagi siswa kelas XI SMA.

Kata Kunci: *semiotik, novel, bahan pembelajaran.*

³ Skripsi di bawah bimbingan Bapak Dr. Dedi Koswara, M.Hum., dan Ibu Dr. Retty Isnendes, M.Hum.

⁴ Mahasiswa Departemen Pendidikan Bahasa Daerah FPBS UPI 2013

**STUDY OF SEMIOTIC
IN NOVEL OF *DÉNG* WRITTEN BY GODI SUWARNA
AS READING LEARNING MATERIAL IN SECOND STUDENTS OF
SENIOR HIGH SCHOOL⁵**

Debbi Puspita Sari⁶

ABSTRACT

This research is inspired by the lack of public interest especially students in reading Sundanese literary particularly Sundanese novel. This research is aimed to analyze the sign unsure of semiotics which found in novel of *Déng* written by Godi Suwarna which then will be used as alternative learning material at school. This study is qualitative research which applied descriptive-analyses method. Literature review is selected as the collecting data technique. Moreover the technique for discussing data, analysis and interpretation technique is selected. The results of this study are (1) the discovery of the elements sign of semiotics such as icon, index, and symbol; icon that dominate appeared is related to actors' stuff of life; index that dominate found is connected with the actors' sadness; symbol that dominate initiated is deal with terms of Sudanese social life; (2) it can be used as the material and learning evaluation. Finally, the sign unsure of semiotics which found in novel of *Déng* can be used as the reading learning material for second students of Senior High School.

Keywords: *semiotic, novel, material learning.*

⁵ This research is guided by Dr.Dedi Koswara, M.Hum., and Dr. Retty Isnendes, M.Hum.

⁶ The student of Regions Language Education Departement FPBS UPI